

CYFARFOD	Pwyllgor Ymgynghorol Harbwr Porthmadog
DYDDIAD	4 Mawrth 2025
TEITL	Adroddiad yr Harbwrfeistr
AWDUR	M. Humphreys, Harbwrfeistr Porthmadog

H 1 Materion Mordwyo

- 1.1 Mae staff yr harbwr wedi parhau i fonitro cwrs y sianel fordwyo dros gyfnod y gaeaf. Er gwaethaf stormydd y gaeaf a'r cynnydd o ganlyniad yng nghyfaint y dŵr sydd wedi bod yn llifo allan o afonydd Glaslyn a Dwyrdd, nid yw cwrs y sianel fordwyo wedi newid fawr.
- 1.2 Mae staff yr harbwr yn monitro sianel eilaidd ar hyn o bryd, sy'n ymddangos i fod yn agor tuag at Harlech, yn nesáu at Borthmadog o Fae Ceredigion. Bydd arolygon pellach ar y sianeli yn cael eu cynnal wrth i dymor y gwanwyn agosáu. Os bydd angen, bydd y marciau mordwyo yn cael eu symud gan staff yr harbwr i gynorthwyo morwyr i ddefnyddio'r llwybr mwyaf diogel i'r harbwr ac oddi yno.
- 1.3 Wrth ysgrifennu hyn - mae dau Hysbysiad Lleol i Forwyr mewn grym ar hyn o bryd:
- 1.3.1 Hysbysiad Lleol i Forwyr Rhif 10/24. Nid yw'r cymhorthydd mordwyo marc dŵr diogel "Bwi Fairway", lleoliad 52°52.970'N 004°11.200'W ar ei safle priodol ar hyn o bryd oherwydd cynnal a chadw.
- 1.3.2 Hysbysiad Lleol i Forwyr Rhif 1/25. Nid yw'r cymhorthydd mordwyo llaw Starboard bwi rhif 11 sydd ar safle 52°54.499'N 004°08.965'W° ar ei safle priodol ar hyn o bryd ar ôl golchi i'r lan yn ystod tywydd garw.
- 1.3.3 Mae'r gwasanaeth yn cynghori y bydd y ddau gymhorthydd mordwyo yn dychwelyd i'r sianel fordwyo cyn gynted ag y bo modd yn dilyn cynnal a chadw ac adnewyddu.
- 1.4 Atgoffir morwyr o'r angen i fordwyo'r sianel 1.5 awr naill ochr i'r penllanw wrth fordwyo cwch gyda dyfnder mwy nag 1.5 metr. Mae hyn oherwydd y dyfnder dŵr sydd ar gael dros y bar tywod wrth y fynedfa tua'r môr i'r sianel fordwyo.
- 1.5.1 Rydym hefyd yn atgoffa morwyr y dylid cysylltu â swyddfa'r harbwr cyn dod i mewn, i dderbyn y wybodaeth fordwyo ddiweddaraf. Mae'r "gwasanaeth" yn gweithredu ar VHF Ch 12. Bydd newidiadau i unrhyw gymhorthion mordwyo yn cael eu cylchredeg drwy Hysbysiad Lleol i Forwyr.

H 2 Materion Gweithredol

- 2.1 Trwy gydol y gaeaf, mae symudiadau cychod pŵer a chychod hwylio yn nynesfeydd yr harbwr a'r sianel wedi bod yn gyfyngedig iawn, oherwydd y tywydd anffafriol a brofwyd. Yn ystod y stormydd, arhosodd staff yr harbwr wrth law er mwyn bod yn

barod i ymateb i unrhyw ddigwyddiad oedd yn codi. Mae'n braf adrodd nad oedd difrod i unrhyw gychod na strwythur yr harbwr.

- 2.2 Rhagwelir y bydd y cychod hynny sydd ar y lan yn yr iardiau cychod yn cael eu dychwelyd yn raddol i'r dŵr wrth i'r Pasg ddynesu. Mae'r gwasanaeth yn gobeithio denu cwsmeriaid newydd ar gyfer y tymor sydd i ddod, yn seiliedig ar y nifer o ymholiadau newydd a wnaed yn swyddfa'r harbwr dros gyfnod y gaeaf, ar gyfer argaeledd angorfeydd.
- 2.3 Hoffai'r Gwasanaeth gynghori pob cwsmer yr harbwr i ofyn am angorfa yn yr harbwr, bod ffurflenni angori yn cael eu cwblhau cyn gynted â phosib, gan ddefnyddio'r system gofrestru angori ar-lein. Bydd y system ar gael o 1 Ebrill eleni. Nid yw ffurflenni angori ar ffurf papur yn cael eu derbyn rhagor. Petai unrhyw drafferth ynghylch cwblhau'r broses ar-lein, dylid cysylltu â swyddfa'r harbwr am gymorth.

H 3 Cynnal a Chadw

- 3.1 Ar 3 Rhagfyr 2024, cynhaliwyd archwiliad tanddwr o angorfeydd yr harbwr gan gontractwr lleol. Yn dilyn yr archwiliad, derbyniwyd argymhelliad y bydd angen cadwyni codi newydd ar 13 o angorfeydd.
 - 3.1.1 Yn ystod yr archwiliad, nodwyd hefyd bod cadwyn fawr yr harbwr, a gafodd ei newid y tymor diwethaf am £30000 i'r Gwasanaeth, wedi dod yn llac rhwng yr angorfeydd sydd wedi'u rhifo'n 24 i 29. O ganlyniad, bydd angen cynnal mwy o waith i ddatrys y mater.
 - 3.1.2 Mae'r Gwasanaeth yn cynghori y bydd yr holl waith angori angenrheidiol yn cael ei gwblhau cyn i dymor prysur yr haf gychwyn.
- 3.2 Mae gwasanaeth blynyddol peiriannau cwch patrôl 'Powercat' yr harbwr wedi ei gwblhau heb lawer o wario. Mae'r cwch hwn hefyd wedi cael archwiliad blynyddol gan syrfêwr morol cymeradwy, yn unol â gofynion cychod gwaith yr Asiantaeth Forwrol a Gwylwyr y Glannau.
- 3.3 Mae staff yr harbwr wedi cynnal gwaith cynnal a chadw yn ddiweddar ar gwch gweini bychan yr harbwr o'r enw 'Dwryd'. Ar ôl archwiliad, darganfuwyd bod dŵr yn dod i mewn drwy starn y cwch. Mae'r mater yma bellach wedi ei ddatrys ac mae'r cwch wedi ei dychwelyd i'r dŵr.

H 4 Materion Eraill

- 4.1 **Lloc yr Harbwr:** Mae gwaith yn mynd rhagddo yn Lloc yr Harbwr. Mae 40 o blanhigion Griselinia wedi cael eu plannu o flaen ffensiau pren yr harbwr yn wynebu llithrfa'r harbwr er mwyn gwneud yr ardal yn fwy deniadol yn weledol. Wrth i amser fynd ymlaen, bydd y planhigion yn tyfu i ffurfio gwrych fydd yn cuddio ffensiau pren y lloc y tu hwnt.
 - 4.1.1 Mae gwaith paratoi wedi dechrau ar dir lloc yr harbwr, sydd yn cynnig arwyneb concred rhannol. Bydd yr arwyneb newydd yn dod yn lle'r llechi mân cyfredol i ddarparu amgylchedd mwy ymarferol yn y lloc.

- 4.2 **Cerfluniau'r Harbwr:** Ar ôl derbyn rhodd caredig o gerflun o ddraig fetel i'r harbwr gan deulu o ofaint o ardal Wrecsam, cysylltwyd ag Ymgynghoriaeth Cyngor Gwynedd i bennu'r lleoliad mwyaf diogel i leoli'r cerflun. Ar ôl dilyn cyngor, mae'r ddraig o'r enw "Dixie" wedi ei lleoli ar wely o lechi, y tu ôl i swyddfa'r harbwr mewn amgylchedd diogel.
- 4.2.1 Mae'r cerflun wedi bod yn boblogaidd iawn gydag ymwelwyr yr harbwr, yn ogystal â'r bwi llaw Starboard mawr segur, sydd wedi'i leoli ar flaen yr harbwr wrth ymyl y bont ffordd, wrth ddynesu at lwybr cerdded yr harbwr.
- 4.2.2 Mae atyniad pellach yn cael ei osod ar hyn o bryd yn amgylchedd yr harbwr, sef cerflun wedi'i greu gan Howard Bowcott, cerflunydd yn Eryri sy'n arbenigo mewn comisiynau preifat a phrosiectau celf cyhoeddus. Mae'r cerflun, sydd wedi'i leoli ar ochr y llwybr cerdded y tu ôl i swyddfa'r harbwr, wedi'i lunio o bren a llechi ac yn dangos hanes a thraddodiad yr harbwr.
- 4.3 **Peiriant y Maes Parcio:** Mae'r Gwasanaeth yn edrych ar osod peiriant 'Talu ac Arddangos' yn y maes parcio y tu ôl i Swyddfa'r Harbwr. Y bwriad yw darparu peiriant sy'n medru derbyn taliadau cerdyn.
- 4.4 **Borth-y-Gest.** Hoffai'r Gwasanaeth atgoffa defnyddwyr yr harbwr o'r angen i gau'r giatiau wrth gerdded tuag at y llithrfa ym Mhorth-y-Gest yn ystod y gaeaf. Mae hyn yn arbennig o bwysig mewn amodau stormus lle mae llifogydd yn debygol o ddigwydd yn ardal y maes parcio.

H5 Digwyddiadau

- 5.1 Er i ni ragweld hyn, nid yw'r Gwasanaeth wedi cael gwybod am unrhyw ddigwyddiadau arfaethedig yn Harbwr Porthmadog, yn enwedig wrth i'r harbwr ddatlu ei ben-blwydd ddaucanmlwyddiant eleni. Dymuna'r Gwasanaeth atgoffa trefnwyr digwyddiadau o'r angen i roi gwybod yn ddigon buan am unrhyw ddigwyddiad arfaethedig i ni er mwyn iddynt dderbyn caniatâd.
- 5.1.1 Wrth ystyried caniatáu unrhyw ddigwyddiad, bydd y Gwasanaeth yn rhoi sylw dyladwy i'r wybodaeth a dderbyniwyd yn manylu ar yr amgylchiadau. Mae gan y Gwasanaeth yr hawl i osod unrhyw gyfyngiadau, amodau neu derfynau sy'n angenrheidiol i sicrhau diogelwch y cyhoedd a'r staff.